

DR
TV-Byen
2860 Søborg

København den 21. april 2005

Klage over skjult reklame for ISO i Nyhedsmagasinet sendt den 15. marts 2005 på DR

Bo Vibæk har ved mail af 15. marts 2005 indgivet en klage over, at der i et indslag i Nyhedsmagasinet sendt samme dato på DR vedrørende mænd og kvinders hjerner, blev benyttet oksekød som illustration, hvorefter værten nævnte, at kødet kom fra ISO's slagter i Lyngby.

DR har tilsendt Nævnet en VHS med det pågældende indslag. Indslaget varer ca. fem minutter og handler om forskellen på mænd og kvinders hjerner. Til illustration af størrelsesforskellen på mænd og kvinders hjerner benyttes hakket oksekød. I den forbindelse udtaler programværten:

"Lad os nu sige, at vi har to hjerner her illustreret ved frisk oksekød fra ISO's slagter i Lyngby."

Hverken oksekødet eller ISO omtales igen i programmet.

Høring

DR har i hørings svar modtaget den 7. april 2005 følgende kommentarer:

" I Nyhedsmagasinet indslag den 15. marts 2005 om mænds og kvinders hjerner blev der anvendt en pakke hakket oksekød til illustration af diskussionen om antallet af hjerneceller hos mænd og kvinders. Når redaktionen anvendte oksekød skyldtes det, at den portion fårehjerne, vi tidligere samme dag havde rekvireret fra en Halal-slagter, desværre viste sig at være fårehjerne.

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

Redaktionen valgte derfor i sidste øjeblik umiddelbart før udsendelsestidspunktet at anvende hakket oksekød til illustration af problematikken – og rekvirerede efter talrige forgæves henvendelser til andre slagtere fra andre kæder kødet hos ISO i Lyngby. Kødet blev afhentet og betalt efter gældende regler (med faktura).

Det har på intet tidspunkt været hensigten hverken skjult eller åbent at reklamere for ISO i Nyhedsmagasinet. At supermarkedet bliver nævnt fremgår ikke af udsendelsens værts manuskript. Når værten alligevel nævner, at kødet er fra ISO, skyldes det udelukkende en spontan svipser. Andre forklaringer er der ikke. Det er naturligvis beklageligt, men der ligger ingen form for skjult sponsorering eller tiltænkt reklame for ISO i bemærkningen.”

Nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 behandlet sagen på sit møde den 20. april 2005 og skal **udtale:**

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, jf. § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om reklame og sponsorering. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Ifølge direktiv 89/552 EØF, artikel 1 d, er definitionen på skjult reklame:

”mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling.”

Der er altså tre kumulative betingelser, der skal være opfyldt: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side, den skal være i reklame-øjemed og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v. Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser" i forbindelse med tv-reklamer (2004/c 102/02), bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af varer eller en virksomheds varemærke eller navn m.v. Det uberettigede kan bl.a. ligge i, at den pågældende vare fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare fx fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

DR oplyser, at stationen selv har afhentet og betalt for oksekødet i ISO. ISO er derfor ikke sponsor af udsendelsen.

DR oplyser endvidere, at værtens omtale af, at kødet er fra ISO, udelukkende skyldes en spontan indskydelse. Således fremgik omtalen ikke af manuskriptet. DR beklager dette og understreger, at der ikke ligger nogen form for skjult sponsorering eller tiltænkt reklame for ISO i bemærkningen.

Værtens bemærkning om, at der anvendes frisk oksekød fra ISO's slagter i Lyngby, er imidlertid efter Radio- og tv-nævnets opfattelse ikke en nødvendig eller naturlig oplysning. Det er herunder uden relevans for såvel indslaget som den bagved liggende seerinteresse, hvor kødet er købt. Bemærkningen indeholder alene en reklameværdi for ISO. Nævnet finder derfor, at der er tale om en uberettiget fremhævelse af ISO i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold.

På baggrund heraf træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Der er i Nyhedsmagasinet sendt den 15. marts 2005 på DR sket en overtrædelse af reglerne om skjult reklame i § 72, i lov om radio- og fjernsyns-

virksomhed og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1 for så vidt angår omtalen af ISO.

Radio- og tv-nævnet tager dog DR's beklagelse til efterretning, idet omtalen udelukkende skyldtes en spontan fejl, der ikke fremgik af manuskriptet.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsssekretær